

تک برگی راه کارگر

شماره ۱۴۷

دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۱ - آوریل ۲۰۰۲

سروبر: ارزنگ با مشاد

سروبر: ارزنگ با مشاد

«یازدهم سپتامبر» فرانسه!

شہاب برهان

«نگ!»؛ «از فرانسوی بودن ام شرم‌نمایم!» این ها نخستین احساس‌های نوشته بر پلاکارد هائی هستند که در تظاهرات خودگوش جوانان خشم‌گین پاریس، بر سر دست‌ها بلند می‌شوند و بلا فاصله به پلاکارد هائی عمومی در سراسر فرانسه تبدیل می‌گردند.

و حالا فرانسوی‌ها، یک‌بار دیگر، «نهضت مقاومت ضد فاشیستی» بر پا می‌کنند؛ این بار برای مقاومت در برابر فاشیسمی که از خانه‌ها و کارخانه‌های خودشان سر بر آورده است؛ نهضت مقاومتی که زیرالدوگل اش، شیراک جبون و زیونی است که از مناظره رو در رو با لوپن در می‌رود؛ و حزب کمونیست اش، در وضعی است که برای نجات از اضمحلال کامل، اعلام حالت فوق العاده کرده است!

نتصیر، به گردن تقدیم کاندیداهای، به گردن تلویزیون و رسانه‌ها که همه‌اش روى نقطه ضعف دولت یعنی فقدان امنیت کوییدند، به گردن مؤسسات نظرسنجی انداده می‌شود که مردم را از انتخاب شدن ژوپین مطمئن کرده و از اهمیت رأی دادن در دور اول غافل ساختند. فاجعه، در رأی نیاوردن ژوپین، و علت آن، در امتناع بی سابقه ۲۸ درصدی دیده می‌شود. اما فاجعه، افزایش آرای لوپن نسبت به انتخابات ۱۹۹۵، على رغم این امتناع بی سابقه است؛ و سبب آن، تنها رأی تدادن به ژوپین نیست، چون بخشی از رأی دهدگان همیشگی و وفادار حزب سوسیالیست و حزب کمونیست، به لوپن رأی داده اند! در برخی از قدیمی ترین پای‌گاه‌های سنتی حزب کمونیست، لوپن رأی اول را آورده است! درصد کارگران در کل آرای «روبر ئو» — کاندیدای حزب کمونیست — ۵؛ ژوپین ۱۲؛ شیراک ۱۳،۶ و لوپن ۲۶،۱ است! و درصد کارمندان جزء و حقوق بکیران با همان ترتیب، ۳،۲؛ ۱۸،۷؛ ۱۸،۴؛ ۱۶،۴؛ ۱۹،۷ است! بقیه در صفحه ۲

فرانسویان به صفحه تلویزیون خیره شده‌اند تا بینند از دو برندهٔ حتمی دور اول انتخابات ریاست جمهوری، کدامیک رأی بیشتری خواهد‌آورد؛ لیونل ژوپن یا ژاک شیراک؟ چهرهٔ دو برندهٔ دور اول بر پردهٔ تلویزیون نقش می‌بند؛ ژاک شیراک؛ ... ژان ماری لوپن!!

شوکی شبیهٔ یازدهم سپتامبر آمریکا بر فرانسه مستولی می‌شود. اگر آمریکانیان سر به پائین انداده بودند و ضربهٔ از آسمان فرود آمد، فرانسویان در آسمان‌ها سیر می‌کردند که «زمین لرده»، زیر پای شان را خالی کرد. فرزندان نسلی که «نهضت مقاومت ضد فاشیستی» را علیه اشغال‌گران نازی به راه انداده بود، رهبر فاشیسم فرانسوی را بر دوش خود تا دم در کاخ الیزه رسانده‌اند!

عزم پرکردن فاصله قابل توجه ولی پیمودنی مبارزات گسترده‌اما پراکندهٔ موجود با یک مبارزه متعدد و سراسری برگزار کند.

ما ضمن تبریک روز اول ماه مه، روز جهانی کارگر، کارگران ایران را به برگزاری مستقل بزرگ داشت این روز، به سمت گیوی روشن برای بربانی تشکل‌های مستقل و سراسری کارگری و به منظور پیش‌روی موفقیت‌آمیز برای طرح و تحقق مطالبات عمومی زیر فرا می‌خواهیم:

— حق ایجاد آزادانه تشکل‌های مستقل کارگری و حق اعتصاب!

— پرداخت دست‌مزدهای معوقه و تعیین حداقل دست‌مزد

— واقعی و مناسب با تورم!

— تأمین یمه بیکاری برای کارگران بیکار شده!

— تأمین کار و یا تأمین اجتماعی برای جوانانی که

هیچ‌گاه در زندگی خود شانس اشغالی به دست نیافرده‌اند!

— تأمین حداقل هزینه‌های زندگی برای زنان تک سپرپرستی که عهده دار تأمین هزینه زندگی فرزندان و خانواده خود شده‌اند و تأمین مزد برابر در برابر کار برابر برای زنان و برداشت تبعیضات جنسی موجود در جامعه!

اول ماه مه بر کارگران ایران و همه کارگران جهان مبارک باد!

زنده باد آزادی! زنده باد سوسیالیسم!

کمیتهٔ مرکزی سازمان کارگران انقلابی

ایران (راه کارگر)

اردیبهشت ۱۳۸۱

پیام کمیتهٔ مرکزی سازمان کارگران

انقلابی ایران (راه کارگر)

به مناسبت اول ماه مه

پیش به سوی

هم‌بستگی و سازمان یابی

سراسری کارگران ایران!

امسال کارگران کشور ما در حالی به استقبال اول ماه مه می‌روند که در شرایط بسیار دشوار و حساسی قرار گرفته‌اند. سران رژیم اسلامی با تاریخ ثروت‌های ملی و تعرض لجام گسیخته به هست و نیست توهدی افوه کار و زحمت کشور، آن‌ها را حتی از حق ابتدائی کار و زندگی محروم گردیده‌اند.

اجرای سیاست خصوصی‌سازی، سازماندهی اقتصاد انگلی و ورود بی‌رویه کالاهای مشابه تولیدات داخلی مخصوصاً در شاخه‌ی نساجی، عدم پرداخت حقوق کارگران در فاصله‌های طولانی، خارج کردن کارگران کارگاه‌های کوچک از شمول قانون کار، گسترش عقد قراردادهای کار موقت، روزمزدی و کار کنتراتی و رسید سراسر آور گرانی و تورم موقعیت کارگران کشور ما را هر دم شکنندهٔ تر گرده است.

کارگران کشور ما در برابر این تعرض وحشیانه و غیر انسانی آرام و ساكت نشسته و اهتمام‌های مبارزه خود را یک پس از دیگری وارد صحنه نبرد کرده‌اند. گسترش مبارزات فراقانونی، رشد ستابیش انگیز مبارزات فراکارخانه‌ای، به میدان آمدن شاخه‌های مختلف جنبش کارگری نظیر معلمان و پرستاران، استفاده مؤثر از حرکات معطوف به جلب افکار عمومی و... از جمله تاکتیک‌های بوده که کارگران برای مهار حملات رژیم از آن‌ها سود جسته‌اند.

با این حال جنبش کارگری در این دوره اگرچه یکی از درخشان‌ترین مقاومت‌های تاریخ مبارزات طبقه کارگر ایران را به پیش بوده ولی متساففانه هنوز توانسته همه توان خود را وارد میدان مبارزه کند.

واقعیت این است که مبارزات و اعتراضات کارگران کشور ما اگر چه موقوف نشده و ضرب آهنگ حرکات آن رشد قابل توجهی نشان می‌دهد ولی این جنبش از پراکنده‌گی، از عدم ارتباط و هم‌آهنگی شعارها و مبارزات واحدهای مختلف و در نهایت از فقدان تشکل مستقل و سراسری کارگران رفع می‌برد.

جنوب کارگری کشور ما در آستانه روز اول ماه مه، روز هم بستگی کارگران کارگرانی جهانی کارگران می‌تواند و باید با درس آموختن از مبارزات خود و با تکیه بر تجارب جنبش جهانی کارگری، برگزاری مراسم بزرگ داشت این روز را با

جنگی که امریکا تدارک

می‌بیند!

در صفحه ۲

محمد رضا شالگونی

فاشیسم، مشت های خود را تکان می دهند، می لرزد. شوک این انتخابات، باعث بیداری سیاسی در فرانسه شد، و امواج جوانان برای نامنویسی عضویت در حزب کمونیست، حزب سوسیالیست، گروه های چپ رادیکال و هم چنین در «جهة ملی» فاشیست، به حرکت در آمده اند. جنبش ضد نژادپرستی جان تازه ای گرفته است. این ها شمرات خوب این زمین لرزه اند. با چنین سیجی به منظور جیران «غفلت از وظيفة دموکراتیک» و هجمو انبوه به پای صندوق های رأی در دور دوم، سد کردن راه الیه بر لوین، ممکن است (هرچند عوامل مهمی مانع از پیش گوئی قطعی در این باره اند)؛ اما سد کردن راه بر فاشیسم، صرفاً با شکست دادن لوین در انتخابات ریاست جمهوری و حتا با پیروزی دوباره چپ ها در انتخابات مجلس در ماه روزن، میسر نمی شود. مسئله رشد جنبش فاشیستی، فقط مسئله انتخابات و رأی نیست. برای آنانی که فاجعه را در ورود لوین به دور دوم انتخابات می پنداشند، اگر او یک امضاء از ژوپین کمتر می آورد، یا یک امضاء از شهرداری ها برای ثبت نامزدی خود کم می آورد وارد میدان انتخابات نمی شد، لابد فاجعه ای هم در کار نمی بود! اما چنین حالاتی، تنها پرده بر واقعیت رشد پایه های اجتماعی این جریان می کشید. لوین کاملاً حق داشت که در جلو دورین تلویزیون ها به شهرداران عاجزانه التماس می کرد که امضایشان را برای ثبت نام از او دریغ نکنند تا با نامزد شدن او معلوم شود که چه نیوین در پشت سر دارد.

فرانسه، این بار با فاشیسم اشغال گر خارجی روپرور نیست که فقط با «نهضت مقاومت ضد فاشیستی» بتواند آن را بیرون کند. این بار، فاشیسم، از دورن نظام اقتصادی و اجتماعی خود فرانسه سر برآورده است.

برای سد کردن راه لوین به الیه، رأی دادن انبوه به شیراک (تنها انتخاب ممکن) و به راه انداختن جنبش ضد فاشیستی و تظاهرات ضد راسیستی، لازم و مؤثر است؛ اما برای سد کردن جنبش فاشیستی و خشکاندن ریشه های سلطنتی آن، وجود یک نهضت نیرومند ضد سرمایه داری لازم است؛ آلترناتیوی که «حاکمیت پول بر جامعه و به زیان به روزی مردم را به چالش بکشد».

کمک های مالی

ابوحمد	۱۰۰ دلار کانادا
مرتفنی	۲۰ دلار کانادا
رضا	۲۰ دلار کانادا
آرش	۲۰ دلار کانادا
ب-سینا لندن ۳۰ پوندانگلیس	

۲۱,۳۸٪ است. دلیل ندارد که آرای راست افراطی را شاخص جامعه فرانسه قلمداد کنیم.

ثالثاً- رشد چپ رادیکال در این انتخابات، به مرتب بیش از رشد ۱۰,۳۶ درصدی لوین را برای نمونه، اگر از کسانی که در ۱۹۹۵ به حزب کمونیست رأی داده بودند، این بار ۳,۲ درصدشان به زان ماری لوین فاشیست رأی داده اند (که به قدر کافی فاجعه بار است)، در عوض، ۵۶,۵ درصدشان به چپ افراطی و ۶ درصدشان هم به سبزها رأی داده اند.

«حکومت پنج ساله چپ مرکب به من آموخت که ایده های زیبائی که حزب کمونیست قبل از آن ها دفاع می کرد، حزبی که من عضو آن بودم، برای عملی کردن نبوده اند. به من فهماند که حاکمیت پول بر جامعه و به زیان به روزی مردم را نمی شود به چالش کشید. در فرانسه، ثروت مندان هم چنان ثروت مند مانده اند، در حالی که وضع برای تهی دستان، هیچ تغییری نکرده است».

این را یک کارگر شرکت برق فرانسه که از حزب کمونیست برپه و به کاندیدای تروتسکیست (اتحادیه کمونیسم انقلابی) رأی داده است، به روزنامه «اوامانیته» می گوید. اما همه سرخورده گان از دولت مرکب چپ و احزاب رفرمیست، به رادیکالیسم چپ کشیده نشده اند؛ راست افراطی هم بخشی از آنان را جلب کرده است.

این روند، منحصر به فرانسه نیست. راست افراطی نژادپرست، بیگانه ستیز و فاشیست، در دهه های گذشته هم وجود داشته است. آن چه به رشد این طاعون شتاب می بخشد ناتوانی رفرمیسم برای حرکت بر خلاف جریان نیرومند لیبرالیسم نوین جهانی است. رشد راست افراطی در ایتالیا (۲۹,۴٪) اتریش (۲۶,۹٪) سوئیس (۲۲,۶٪) نروژ (۱۵٪) و حالا در فرانسه (۱۹,۴٪) آرای لوین و «برونو مگره» (روی هم) یک روند فرامملی را نشان می دهد که آن را تنها با فاکتورهای ملی و غفلت های انتخاباتی مردم نمی شود توضیح داد.

راست افراطی که عناصر اصلی برنامه مافق راست اش با اصول «ماستریخت» و دستورالعمل های بانک مرکزی اروپا اनطباق دارد، با عوام فریبی به سریازگیری از میان توده های می پردازد که همانا از مجریان اصول ماستریخت و دستورالعمل های بانک مرکزی اروپا روی گردان می شوند!

به جز چند استثناء، اکثر کاندیداهای شکست خورده و احزاب و سندیکاهای انجمن ها، مردم را به رأی دادن وسیع به شیراک در دور دوم انتخابات به منظور «سد کردن فاشیسم» فرا خوانده اند. شهرهای فرانسه در زیر پای صدھا هزار جوانی که خود را به خاطر بی تفاوتی سیاسی و رأی ندادن سرزنش می کنند و برای نبرد با

دنباله از صفحه ۱ یازدهم سپتمبر فرانسه لوین نسبت به انتخابات مشابه سال ۹۵، پانصد هزار رأی بیشتر آورده است. این نیم میلیون رأی افزوده را نمی شود ناشی از رأی ندادن ممتنعین دانست.

حقیقت این است که در فرانسه یک شکاف عمیق در زمین سیاسی؛ یک جایه جائی پایه های احزاب رخ داده است. «زمین لرزه» ای که همه از آن حرف می زند، محصول این شکاف میان احزاب و پایه های شان، و این جایه جائی است.

در انتخابات اخیر، در یک نمای کلی، یک سوم به کاندیداهای دولتی (از چپ و راست) رأی داده است؛ یعنی به رفم های ناچیز. یک سوم، از رأی دادن امتناع کرده است؛ و یک سوم باقی مانده، به کاندیداهای چپ افراطی و راست افراطی رأی داده است. نه فقط افزایش گرایش به دو قطب رادیکال و افراطی و بالا رفتن آرای هر دو قطب افراطی، بل که سقوط مرگ بار آرای احزاب در قدرت (سوسیالیست ها، کمونیست ها، سبزها) و نیز دلال حاکی از سرخورده گی، خیانت شدگی و نامیدی از هرگونه تغییر به نفع مردم، که ممتنعین برای رأی ندادن خود ابراز کرده اند، تمايل دو سوم فرانسویان را به تغییرات بنیادین و رادیکال به نمایش می گذارد. اگرچه ژوپین با اعلام مباراکات به خدماتی که در پنج سال حکومت خود کرده، و به نشانه دل شکستگی از ناسپاسی مردم، از فعالیت سیاسی کناره گرفت، اما مردمی که به او و به شرکای دولت او پشت کردنده، به رفم های ناچیز قانون نبودند. حزب کمونیست و سبزها دقیقاً به خاطر مشارکت و هم دستی در دولتی مجازات و تنبیه شدند که قادر به هیچ تغییری در عدم موازنۀ هول ناک میان قطب های ثروت و محنت نبود. این واکنش، نشانه یک گرایش به چپ در پائین جامعه است. برخلاف راست ها که دلیل رأی نیاوردن کاندیداهای دولتی را چپ بودن آن ها قلمداد می کنند، حق با آنانی است که دلیل شکست را در چپ نبودن، یا به قدر کافی چپ نبودن شان می دانند.

دلائل دیگری هم وجود دارند که نشان می دهند رشد نسبی پای گاه لوین و استفاده او از خلاء ناشی از امتناع گسترشده، به معنی گرایش جامعه فرانسه به راست افراطی نیست :

اولاً- لوین در انتخابات سال ۱۹۹۵، ۱۵,۵٪ رأی آورده بود و این بار ۱۶,۸۶٪ آورده است. این افزایش ۱,۳۶ درصدی را نمی شود به حساب گرایش جامعه فرانسه به راست افراطی گذاشت.

ثانیاً- جمع کل آرای راست افراطی (زان ماری لوین و برونو مگره) ۱۹,۲۰٪ و جمع کل آرای کاندیداهای چپ (نیبرد کارگر، اتحاد کمونیسم انقلابی، حزب کارگر، حزب رادیکال های چپ، حزب کمونیست، و سبزها) - بدون محاسبه رأی ۱۶,۸ درصدی کاندیداهای سوسیالیست ها -

اصرار دارند آن را هم چنان ارزان نگه دارند. در واقع، بهای نفت مصرفی در امریکا تقریباً یک چهارم مبلغی است که مصرف کنندگان کشورهای اروپای غربی برای آن می‌پردازند. (شاید همین دلیل هم است که امریکا به تنهایی بیش از یک پنج گازهای گرم خانه‌ای سیارة ما را تولید می‌کند و بزرگ‌ترین آبوده کننده محیط زیست جهانی ماست). بعلاوه، امریکا غول عظیمی است که تنها در مرازهای سیاسی خودش نمی‌گنجد، بلکه تمام گوشش و کنار سیارة ما را جزیی از امپراتوری اش تلقی می‌کند و کنترل تقریباً همه مناطق جهان را رسمی جزیی از "منافع ملی" اش می‌شمارد. در حقیقت "جهانی شدن" کنونی بازارهای سرمایه‌داری جز گشودن آن‌ها به روی شرکت‌های امریکایی، یعنی "امریکایی شدن" آن‌ها معنایی ندارد. دولت امریکا برای این که بتواند این نظام هژمونیک را بر جهان تحمل کند و از جمله رقیبان اقتصادی اش را پس بزند، نقداً از سه اهرم اصلی استفاده می‌کند: برتری علمی و تکنولوژیک، برتری بی‌منابع نظامی، و کنترل منابع انرژی جهان. در حوزه نخست که امریکایی‌ها همین ده سال پیش نگران عقب افتادن از ژاپن بودند، در نتیجه انقلاب تکنولوژیک در اطلاعات و ارتباطات، فعلًاً همه وقایی خود را پشت سر گذاشته‌اند و رونق دهنده اخیر اقتصاد امریکا، عقب افتادن اقتصاد ژاپن و درجا زدن اقتصادی غالب کشورهای اتحادیه اروپا این را نشان می‌دهد. در حوزه دوم، امریکا کوشیده است بعد از پایان جنگ سرد و فروپاشی اتحاد شوروی، توان نظامی خود را چنان تقویت کند که هیچ کشوری نتواند امکان رقابت با آن را داشته باشد. اکنون توان نظامی امریکا آشکارا بسیار بالاتر از توان اقتصادی آن است. مثلاً در حالی که تولید ناخالص اتحادیه اروپا از امریکا بیشتر است، توان نظامی آن با آمریکا قابل مقایسه نیست. اکنون امریکا حدود ۳۱ درصد تولید ناخالص جهان را دارد. اما حدود ۴۰ درصد کل هزینه‌های نظامی جهان را خرج می‌کند. بودجه نظامی امریکا بعد از افزایش ۱۴ درصدی اخیر، به ۳۷۹ میلیارد دلار می‌رسد. چنین افزایشی در ۲۰ سال اخیر بی سابقه بوده است (یعنی حتی در مقایسه با دوره مسابقات تسلیحاتی با اتحاد شوروی)، این بودجه بیش از مجموع هزینه‌های نظامی ده کشور هزینه کننده بزرگ نظامی بعد از امریکاست. اکنون شمار نظامیان و مشاوران نظامی امریکا در کنار گوشش جهان بیش از ۲۴۷ هزار نفر است که در بیش از ۱۳۰ کشور حضور دارند. هم اکنون امریکا در ۱۳ کشور نزدیک به افغانستان پایگاه نظامی فعال دارد. در منطقه خلیج فارس، آن‌ها جز در ایران و عراق در همه کشورها حضور دارند. وزارت دفاع امریکا حدود ۱/۴ میلیون نفر را به طور فعال زیر خدمت دارد و بزرگ‌ترین کارفرمایی امریکا محسوب می‌شود. ناوگان‌های امریکا با بیش از ۱۰۰۰ کشتی اقیانوس‌پیما، بیش از ۱۵ هزار هواپیماهای بسیار پیشرفته و از جمله ۲۰ بمب‌افکن "استیلت" را در چهارگوشه دنیا به حرکت درمی‌آورند. بودجه سرانه تحقیق و توسعه نیروهای مسلح امریکا برای هر یک از افراد زیر خدمت آن، به طور متوسط ۲۸ هزار دلار است. در حالی که این رقم برای نیروهای مسلح کشورهای اتحادیه اروپا فقط ۷ هزار دلار بقیه در صفحه ۴

جنگی که امریکا تدارک می‌بیند؟

محمد رضا شالگونی

تفصیله است. حکومت‌های امریکا و انگلیس که اعطای مجوز تجهیزات و مواد لازم را به تأخیر می‌اندازند، مسئول این فاجعه هستند نه "بغداد" (۱)

دولت بوس که اکنون تسویه حساب با رژیم صدام

حسین را مرحله دوم "جنگ علیه ترور" فلم داد می‌کند،

مدعی است که این حکومت به "سلاح‌های کشتار تode ای" مجهز است و ترویست‌های اسلامی را تقویت می‌کند و

می‌تواند آن‌ها را به چنین سلاح‌هایی مجهز سازد. اما

حقیقت این است که اولاً- تجربه ۱۱ سپتامبر و تجربه

بمب‌های انتشاری فلسطینی‌ها نشان می‌دهد که عملیات

ترویستی حتی کاملاً مرگ‌بار، با تکنیک‌های بسیار ساده

هم شدنی است و ضرورتاً نیازی به سلاح‌های هسته‌ای و

شیمیایی و میکروبی ندارد. ثانیاً- تجربه نامه‌های هاوی

ماده آتناکس (سیاه‌زخم) در امریکا نشان داد که تولید

سلاح‌های هسته‌ای و شیمیایی و میکروبی می‌تواند حتی

به وسیله یک فرد دیوانه آشنا با تکنولوژی مربوطه نیز

صورت بگیرد و ضرورتاً نیازی به مداخله مستقیم دولت‌ها

وجود ندارد. ثالثاً- علی‌رغم همه تلاش‌های دولت بوس

برای یافتن ارتقاطی میان حکومت صدام حسین و شبکه

القاعدۀ، مدرگ و شاهدی که نشان دهنده چنین ارتقاطی

باشد، به دست نیامده است. روزنامه نیویورک تایمز بعد از

یک تحقیق در این باره، در ۵ فوریه گذشته نوشت "سیا

متقادع شده است که صدام حسین هیچ سلاح شیمیایی یا

میکروبی در اختیار القاعده یا گروه‌های ترویستی مرتبط

با آن قرار نداده است. رابتاً- اکنون عراق نمی‌تواند یک

تهدید نظامی علیه هیچ یک از کشورهای منطقه باشد. زیرا

بنابراین تأثیر بازرسان سازمان ملل بعد از جنگ ۱۹۹۱ بیش از

۳ درصد توان تجهیزات نظامی اصلی آن و از ۸۱۹ موشك

دوربند، ۸۱۷ فروند آن نابود شده است. گزارش هیأت ویژه

تهدید نظامی علیه هیچ یک از کشورهای منطقه باشد. زیرا

بنابراین تأثیر بازرسان سازمان ملل بعد از جنگ ۱۹۹۱ مطابق

با آن تأثیر بازرسان آذان‌بین المللی افزایی اتفاق

که در همین زانویه گذشته از عراق دیدن کردند، برنامه

تسليحات هسته‌ای عراق "به نحوی قطعی" کنار گذاشته

شده است. (۲)

پس باید دید طرح حمله به عراق چه هدف‌هایی را

دبیل می‌کند. برای پاسخ به این سوال باید به یاد داشت

که صادرات نفت منطقه خلیج فارس ۴۰ درصد کل تجارت

نفت جهان را تشکیل می‌دهد و حدود دو سوم کل ذخایر

شناخته شده نفت جهان در این منطقه قرار دارد. و بهم تر

از این، اگر مصرف جهانی نفت با آنکه کنونی بیش برود،

ذخایر مناطق دیگر بیش از ۲۵ سال دوام نخواهد آورد، در

حالی که ذخایر خلیج فارس می‌تواند حدود ۱۰ سال دوام

یابد (۳)، و عراق بعد از عربستان سعودی، بزرگ‌ترین

ذخایر نفت جهان را در خود دارد. در کنار این باید به یاد

داشت که امریکا با کمتر از ۵ درصد جمعیت جهان، بیش

از ۲۷ درصد مصرف سالانه نفت جهان را دارد (۴). و

امریکایی‌ها عادت کرده‌اند نفت را به قیمت ارزان بخرند و

مذاکرات جرج بوش و توفی‌بلر در هفته گذشته، تردیدی باقی نگذاشت که از نظر دولت‌های امریکا و انگلیس، نه جنگ با عراق، بلکه زمان و چگونگی راه اندازی آن موضوع بحث است. به این ترتیب، تدارک مشخص و فنی برای جنگی اغاث شده است که میدان آن در همسایگی ما خواهد بود و بر تعولات کشور ما مستقیماً اثر خواهد گذاشت. معنای چنین جنگی برای ما چه می‌تواند باشد؟ بعضی‌ها که متأسفانه شمارشان هم کم نیست، این جنگ را مشت و گره‌گشا می‌دانند. زیرا

معتقدند از این طریق نه تنها حکومت صدام حسین در عراق از بین می‌رود، بلکه عرصه بر جمهوری اسلامی نیز تگ‌تر می‌گردد و دولت امریکا می‌تواند شرایط سونگونی آن را نیز فراهم آورد. بزرگ‌ترین اشکال چنین نظری این است که مقاصد امریکا را خیرخواهان یا دست‌کم، بی‌ضور می‌داند. چنین فرضی نه فقط نادرست، که خطوناک هم است.

قبل از هر چیز باید توجه داشت که تدارک جنگی امریکا برای نجات موده عراق نیست، اولاً یازده سال پیش که امریکا بزرگ‌ترین ائتلاف نظامی بعد از جنگ جهانی دوم را علیه رژیم صدام حسین به وجود آورده بود به آسانی می‌توانست آن را برواندازد. اما این کار را نکرد. زیرا می‌رسید با سقوط این رژیم نفوذ کرده‌ها و شیعیان در سیاست عراق افزایش یابد که می‌توانست برای رژیم‌های مطلوب امریکا در منطقه زیان بار باشد. شکل‌گیری یک منطقه خودمنخار دموکراتیک در کردستان عراق (نه مانند منطقه محاصره شده و مچاله شده گنوئی) مبارزات کرده‌های کشورهای دیگر برای سکون شدند شیعیان عراق می‌کرد و این مخصوصاً از نظر ژنرال‌های ترکیه که

بزرگ‌ترین نیروی نظامی متعدد امریکا را در منطقه هدایت می‌کنند، خطرناک بود. و نیزمند شدن شیعیان عراق می‌شود. در صدر جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند. رژیم‌های مطلوب امریکا در منطقه حساس خلیج فارس را که تمام در دست دودمان‌های سنتی هستند، هراسان می‌کرد. زیرا

یش از ۲۰ درصد جمعیت کرانه‌های جنوبی خلیج فارس ۶۰ درصد جمعیت این کشور را نشان می‌دهند. رژیم‌های شیعه هستند. ثانیاً بعد از آن، در تمام یازده سال گذشته، دولت امریکا کوشیده است با ابدی ساختن محاصره اقتصادی عراق، مردم این کشور را در شرایط بزرخی و حشتناکی نگه دارد تا اسباب روی کار آمدن رژیم مطلوب و چنین کارهای انسانی از این رفتہ اند و شرایط اقتصادی کارانه میلیون‌ها عراقی از بین رفتہ اند و شرایط

اقتصادی و اجتماعی برای همه مردم عراق، دهه‌ها به عقب برگشته است. در این مدت، امریکا حتی با بسیاری از مسئولان سازمان ملل، "ملزومات انسانی" محسوب می‌شوند) مخالفت کرده است. این مخالفت‌ها چنان خشن و بسیاری کوشیده است که دیسی هالیدی

(D.Halliday) دستیار دیپرکل سازمان ملل و مسئول "برنامه انسانی" این سازمان برای عراق، در اعتراض به آن استعفا داد و این تحریم‌ها را "نسل کشانه" نامید. جانشین او، هانس فن اسپرنک (H.Von.Spornek) نیز ناگزیر به استعفا شد.

این دو در نوامبر گذشته نوشتشند که "مرگ ۵ تا ۶ هزار کودک در ماه اساساً ناشی از آبودگی آب، نبود دارو، بدی

صفحه ۲

Has the US lost its Way با عنوان: ۵- نگاه کنید به -US military might-the facts; _Armed to the teeth . Observe, 10feb2002 Who needs whom? Economist و 9March2002 The new Rome Meets the new barbarisms, J.Nye, Economist 23 March2002 ۶- منبع یاد شده در زیرنویس ۳ ۷- همان جان ۸- در این ناوه نگاه کنید به مقاله توپی داج در «برنامه خاورمیانه ای چت هام هاووس» انگلیس با عنوان: To by Dodye: Iraq and the Bush doctrine , WWW.theworld .todayessay.org 24 March2002

بدهد و به استقرار رژیمی دموکراتیک در این کشور بیانجامد؟ پاسخ منفی است. به دلیل این که اولاً سرنگونی رژیم کنونی عراق نمی تواند به همان سرعت و سهولت سرنگونی رژیم طالبان صورت بگیرد. این حمله خواه به صورت بمباران هوایی و اشغال بخشی از خاک آن، یا به صورت اشغال وسیع خاک آن با نیروی نظامی بالای ۲۰۰ هزار نفره مانند «عملیات توقن صراحت»، عواقب سیاسی بسیار گسترد و تقریباً پیش بینی ناپذیری در منطقه به بار خواهد آورد که می تواند بی ثباتی ناشی از سرنگونی این رژیم را در مقایسه با ادامه موجودیت آن، بیشتر سازد.^(۸) ثانیاً این جنگ، برخلاف جنگ خلیج فارس در ۱۹۹۱، در فضای برانگیختگی کامل افکار عمومی کشورهای عرب علیه امریکا و اسرائیل صورت خواهد گرفت و احتمال دارد تقداً اسلام کوایی و توریسم مرتبط با آن را نه تنها در منطقه بلکه در سراسر جهان تقویت کند. ثالثاً نتیجه نظامی جنگ هر چه باشد، مسلم است که امریکا، با توجه به منافع و طرح هایی که در منطقه دارد، هو نوع امکان شکل گیری یک رژیم دموکراتیک برخاسته از انتخاب و اراده مردم عراق را در نظره خفه خواهد کرد.

نا توجه به این ملاحظات، امید بستن به این که حمله امریکا به عراق بتواند شرایط سرنگونی جمهوری اسلامی را تسريع و تسهیل کند، در بهترین حالت، یک ساده لوحی خطرناک است. احتمال تحکیم موقعیت جمهوری اسلامی در نتیجه این حمله، پیش از تضعیف آن است. به علاوه، فراموش نباید کرد که چشم انداز شکل گیری حتی یک دموکراسی کم رنگ در حساس ترین کشور منطقه که با جمعیتی ۷۵ میلیونی، پایی در خلیج دارد و پایی دیگر در خزر، از نظر امریکا یک کابوس واقعی است. آن ها پیش از آن که از جمهوری اسلامی بترسند (که اکنون پشم و پله اش ریخته و در میان یک بحران عمومی سیاسی دست و پا می زند) از سرنگونی آن به وسیله جنبش مستقل و آگاهانه مردم ایران (که می تواند به تأسیس دموکراسی در این کشور منتهی شود) هراس دارند. حقیقت این است که علی رغم گنجاندن جمهوری اسلامی در مثلث کشورهای عضو «محور شر» آن ها راه مذاکره و معامله با جمهوری اسلامی را نیسته اند و آخوندهای حاکم بر ایران نشان داده اند که هر جا «مصلحت نظام» ایجاد کند، به قول خودشان، از خوردن مردار نیز روی نخواهد گرداند. مگر آن ها با خاندان سعودی – که خمینی در وصیت نامه اش، بدتر از صدام شان نامیده بود – عقد اخوت نیستند؟ و مگر امریکا در همین منطقه، بدتر از آن ها همکاری نمی کند؟

منابع

- (۱) نگاه کنید به مقاله ۵ آوریل ۲۰۰۲ جان پیلجر، روزنامه نگار معروف استرالیایی-انگلیسی، در سایت خود او در اینترنت، با عنوان: John Pilger. Not in Our Number ۲- به نقل از همان مقاله پیلجر
- ۳- گزارش ویژه هفته نامه «اکونومیست» لندن، ۲۲ مارس ۲۰۰۲ با عنوان: A Survey of the Golf
- ۴- نگاه کنید به مقاله پل کنیدی در ۳ مارس هفته نامه «ایرزور» انگلیس

بدهد و به استقرار رژیمی دموکراتیک در این کشور بیانجامد؟ پاسخ منفی است. به دلیل این که اولاً سرنگونی رژیم کنونی عراق نمی تواند به همان سرعت و سهولت سرنگونی رژیم طالبان صورت بگیرد. این حمله خواه به صورت بمباران هوایی و اشغال بخشی از خاک آن، یا به صورت اشغال وسیع خاک آن با نیروی نظامی بالای ۲۰۰ هزار نفره مانند «عملیات توقن صراحت»، عواقب سیاسی بسیار گسترد و تقریباً پیش بینی ناپذیری در منطقه به بار خواهد آورد که می تواند بی ثباتی ناشی از سرنگونی این رژیم را در مقایسه با ادامه موجودیت آن، بیشتر سازد.^(۸) ثانیاً این جنگ، برخلاف جنگ خلیج فارس در ۱۹۹۱، در فضای برانگیختگی کامل افکار عمومی کشورهای عرب علیه امریکا و اسرائیل صورت خواهد گرفت و احتمال دارد تقداً اسلام کوایی و توریسم مرتبط با آن را نه تنها در منطقه بلکه در سراسر جهان تقویت کند. ثالثاً نتیجه نظامی جنگ هر چه باشد، مسلم است که امریکا، با توجه به منافع و طرح هایی که در منطقه دارد، هو نوع امکان شکل گیری یک رژیم دموکراتیک برخاسته از انتخاب و اراده مردم عراق را در نظره خفه خواهد کرد.

اما کنترل انصاری امریکا بر منابع نفتی خلیج فارس از طریق حمایت آن از رژیم های دودمانی حاشیه خلیج فارس صورت می گیرد. حکومت هایی که همه موجودیتی شکننده دارند و در همه آن ها تمام امورات کشور در دست خاندان حکومتی است و در واقع تمام کشور ملک خصوصی خاندان حکومتی محسوب می شود و مودم جز رعایای امیر یا سلطان حاکم چیزی به حساب نمی آیند. در حال حاضر تنها استثناء در میان این ۶ کشور، امارات متعدد عربی است که در آن نیز فقط وزیر کشور فردی است بیرون از خاندان حکومتی. در هر ۶ کشور، میان بودجه دولتی و کیسه خصوصی حاکم یا خاندان حکومتی مرزی وجود ندارد. مجموع درآمد نفتی این کشورها در سال ۱۹۸۰ بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار بود ولی در دهه ۹۰ به طور متوسط سالانه ۸۰ میلیارد بوده است. و جمعیت آن ها در چهل سال گذشته با نرخ متوسط سالانه بالای ۴ درصد افزایش یافته است، و هزینه های انگلی این رژیم ها با آهنگی سرسام آور و غیرقابل دوام. در حال حاضر درآمد ملی مجموع این کشورها تقریباً معادل درآمد ملی سویس است، منتها با جمعیتی ۳۰ میلیونی (یعنی ۴ برابر جمعیت سویس) و با نرخ رشدی بیش از ۹ برابر سویس، و درآمد نفتی در حال گاهش. بنابراین آنی توین خطری که ثبات این کشورها را تهدید می کند، بی مخصوصاً در عربستان فزاینده نسل جوان آن هاست که حضور نظامی امریکا در آن ها فعال تر و عربیان توی سعودی (که با ۲۳ میلیون نفر جمعیت، بزرگ ترین این ها به حساب می آید) دارد ابعاد اتفاق آمیز بیدا می کند.^(۷) هر چه وضعیت عرفی این کشورها شکننده تر می شود، حضور نظامی امریکا در آن ها فعال تر و عربیان توی می گردد. و پیوندهای اکثریت مردم این کشورها با مردمان سایر کشورهای عربی نیزمندتر می گردد و شاخک های ارتباطی میان آن ها حساس تر. با توجه به چنین چشم اندازی است که امریکا موجودیت رژیمی نامطلوب در کشور حساسی مانند عراق را تحمل ناپذیر می یابد. به این ترتیب استراتژی امریکا بروای حفظ و تحکیم کنترل انصاری اش بر منابع انرژی فسیلی منطقه است که حکومت صدام حسین را با شبکه القاعده مرتبط می سازد، نه رابطه ای میان این دو در دنیا واقعی حال باید دید آیا حمله به عراق می تواند به رنج و فلاکت تحمل ناپذیر مردم عراق در ده سال گذشته پایان